

Motion till riksdagen 2023/24:498

av **Markus Selin (S)**

Ett data- och digitaliseringsutskott i riksdagen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett nytt och ständigt utskott i riksdagen för hantering av data och digitalisering och tillkännager detta för riksdagsstyrelsen.

Motivering

Vi är i den fjärde industriella revolutionen. Benämningen avser utvecklingsfasen och de förändringar som följer av att ny teknik tas i bruk med kännetecknen som artificiell intelligens, internet och robotteknik. Genom att utnyttja ny teknik och dess möjliga tillämpningar skapas tillväxt och välbefinnande, mer välfärd, effektivisering av verksamheter och höjd produktivitet. Nya teknologier kommer att leda till banbrytande förändringar kommande decennier. Denna utvecklingsfas innebär stora utmaningar och möjligheter.

Vi står inför en teknisk omvälvning kring arbete och produktion, varor och tjänster samt tillämpning och konsumtion, i alla branscher. Digitalt kompetenta och trygga människor har möjlighet att driva samhällsutvecklingen där målmedveten ledning och infrastruktur är viktiga förutsättningar. Utvecklingen kommer att ställa nya krav på individer, grupper, städer och landsbygd samt hela samhället i stort. Detta kommer att innebära en framväxt av helt nya lösningar, tjänster och innovationer som skapar jobb och tillväxt.

Sveriges digitaliseringsstrategi har, eller har åtminstone haft, det övergripande målet att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Digitaliseringen och behovet av datahantering är i hög grad genomträngande i samhället och berör rättsliga krav, praktiska tillämpningar, tekniska processer och sociala aspekter. Dessa infallsvinklar tränger långt in i svensk förvaltning, demokratifrågor, offentlig verksamhet, förhållandet till andra länder, Sveriges försvar och säkerhets-

politik, EU-samarbetet samt näringsliv. Mediernas roll och funktion förnyas löpande, liksom mediekonsumtionen i hela befolkningen.

Årligen fattar Sveriges riksdag hundratals beslut. Motorn i riksdagsarbetet är de 15 utskotten. Det är i utskotten en stor del av riksdagsarbetet genomförs och där förbereder ledamöterna beslut. När ett utskott har presenterat ett förslag till beslut ska riksdagens alla 349 ledamöter ta ställning till förslaget i riksdagens kammare. Att utskotten måste behandla en fråga, förslag från regeringen och motioner innan de beslutas i kammaren kallas för att utskotten har beredningstvång. För närvarande har varje utskott 17 ordinarie ledamöter och antalet bestäms av riksdagen efter varje val. Sammansättningen av ledamöter i utskotten speglar fördelningen av platser i riksdagen och efter valresultat.

Varje utskott har ett antal ämnesområden som det behandlar. Militära frågor hamnar till exempel i försvarsutskottet, frågor relaterade till arbete och arbetsmarknad tas om hand i arbetsmarknadsutskottet medan socialutskottet tar hand om förslag som till exempel gäller sjukvården. Trafikutskottet har nu ansvar för olika frågor om kommunikationer som biltrafik, vägar, cykel- och kollektivtrafik, järnväg, flygtrafik, sjöfart, post och även det ständigt växande området informationsteknik.

Precis som utvecklingen av informationsteknik, datahantering och samhällets digitalisering så är inte längre informationsteknik en delmängd av något utan driver samhällsutvecklingen. Samhällets hantering av informationstekniken har gått från att handla om teknik till sättet att organisera vårt samhälle, sättet att verka, vara och leva. Förutom digital infrastruktur, format, standarder, dataanvändarbarhet, tillgänglighet och den möjliggörande tekniken i sig kommer riksdagens data- och digitaliseringsutskott kunna hantera framtidens stora digitala skeenden, exempelvis i vår ekonomi, handel, arbetsmarknad, sjukvård, omsorg, demokrati, politiska processer, offentlig styrning, säkerhet, digitaliserad kultur, fortutbildning, utbildning och högre utbildning.

I och med digitaliseringens samhällsförlopp kommer riksdagens data- och digitaliseringsutskott ha angränsningar mot många, förmodligen alla, av riksdagens övriga utskott. Precis som digitaliseringen innebär en massiv utveckling i samhället så behöver riksdagen reformera invanda metoder, tillvägagångssätt, strukturer, roller och regelverk. Tillväxten i datamängden väntas accelerera. Analyseringen av stora data-material och tekniken för detta utvecklas, men det blir samtidigt allt mer krävande att producera och förädla betydelsefull information. Härtill uppstår virtuella nätmiljöer, autonoma och distribuerade virtuella organisationer. Nya teknologier gör alla aktörer utsatta för ökande informationspåverkan liksom missinformation och desinformation. Spelreglerna för allt detta är långt ifrån klara.

Mycket har gjorts och görs i Sverige inom digitaliseringen, men till viss del saknas fortfarande helhetsgreppen. I stället för att ta reaktiva steg inom digitalisering och endast ha fokus på enskilda förlopp så behöver även Sveriges riksdag anpassa sig. Ett nytt utskott behövs. Med ett data- och digitaliseringsutskott kommer det att bli naturligt att några av de avgörande framtidsfrågorna inte hamnar som en delmängd i eller mellan de redan befintliga utskottens arbetsområden utan naturligt hanteras i ett helt eget utskott. Sveriges styrning och politiken kunde därmed ta ett ännu stadigare grepp om digitaliseringen och ett övergripande politiskt ledarskap. Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Hanterat på rätt sätt kommer digitaliseringen att leda till både stärkt konkurrenskraft, en bättre välfärd och ett bättre Sverige.

Markus Selin (S)